

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér,</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Ucca nyitása.

Az első lépés megvan. Nem csatlódtunk. Hornig Károly báró megyés püspök a kádárház telkének egy részét odaadta a városnak. Az ajándék azonban csakis ucca nyitásának eseteére szól. Azt hisszük, a város készségesen elfogadja ezt a föltételt. Mert annak az uccának megnyitását számtalan érdek követeli.

Első a forgalom érdeke. Ma, mint már nem egyszer rámutattunk, Sümegeknél egyetlen egy útja van a vasuti állomásra. Ez a nagy forgalomnak örvendő mihályfai út. Ez az út a város első részének szertelen messze esik. A vasuti pályatest mentéről szinte az egész város bejárásával juthatnak csak ki az állomásra. Így juthatnak ki kocsin is, gyalogszerrel is, mert a többi gyalogút bizony tolvajút s ha arra jár, vagy zárva találja az ember, vagy megbüntetik érte.

Az alsó város lakosságának ez a nagyrésze jogosan kívánhatja, hogy néki a vasútra megfelelő közlekedést nyissanak, ha már a vasút építése alkalmával megfeledeztek rólok.

De követeli az ucca nyitását a város terjeszkedése is. Ma Sümege csakis az istvándi út felé lehet építkezni. Egyéb oldalról a város szinte zárt terület. Az istvándi út felé pedig

legfőleg egyszerű földmives házakat építenek csak, mert a város központjától meg a vasuti állomástól bizony messze van. Ha azonban a Széchenyi uccából nyitnának új uccát, akár a Talabér, akár a Railené-féle birtokon, hát ide úri házakat is szívesen építenének, mert a város szíve és a vasuti állomás között kevés hajlással egyenes irányban történnék az építés.

Ezt az építést sürgeti a lakások kérdése is. Ma úgy vagyunk, hogy Sümege van is lakás, nincs is. Mert sok tisztviselő bizony örömet áldozna még, hogy kényelmesebb, megfelelőbb lakást kapjon. Ma az a tisztviselő is behúzódik 2, legfőleg 3 apró szobás lakásba, aki bizony szeretné, ha 4 szobás lakást bérelhetne. Ez a mizéria az intelligens elem szaporodásával még emelkedni fog. Sőt ekkor megeshetik, hogy egyik-másik család hónapokon át nem is költözködhetik ide s a család feje ideiglenesen hónapos szobában kénytelen meghúzódni, mert lakást éppen nem kap. Amint-hogy eddig is volt erre néhány eset.

A városnak mint jogi testületnek is szüksége van erre az uccára. Mert a városházát ha ma nem is, hanem idővel bizony csak el kell vinni a mai helyéről. Kiszorítja majd onnan a felállítandó reáliskola. Azt mondhatják: messze van ez! Bizony messze. De bekövetkezése Ramassetter alapítványa

miatt olyan bizonyos, mint a kétszerkettő. A városnak tehát eleve kell megfelelő telekről gondoskodnia. Erre pedig önként kínálkozik a Széchenyi uccából nyitandó új ucca első telke.

Áldozatoktól sem szabad visszariadni, hogy a város ezt az uccát megnyissa. De nagyobb mértékű áldozatról nincs szó. Legfőleg pénzcseréről. Mert ha a város a telkeket megveszi, parcellázva legalább is anynyiért eladhatja, amennyiben ez magának van s még magát az utat esetleg meg is takaríthatja.

A kérdést egyébként sem szabad rideg pénzügyi szempontokból megítélni. E fajta kérdések elbírálásában első sorban mindenkor a közönség mai és messze jövőbeli szempontjának kell dominálni. E szempontok pedig erősen sürgetik, hogy azt az uccát mielőbb megnyissák, addig, míg annak a lehetősége megvan. Ma még van. Ha azonban a telkek olyan kezekbe kerülnek, amelyek oda új, értékes házakat emelnének, bizony örökre útját vágnák az új vasuti uccának s ezzel városunk beláthatatlan időig megmaradna mai körülzárt állapotában, egyedül a meglevő mihályfai út forgalmára szorítkozva.

Amit itt megírtunk, eleven közóhaj. Ezt a közóhajta a város mozgató köreinek respektálnia kell. Reméljük, respektálja is és meg is valósítja.

Huszártörténet.

Méltóságos szineghváraljai Szinegh Sándor cs. és kir. kamarás, egyéb foglalkozására nézve pedig huszárfőhadnagy a legdaliásabbak közül, mikor egy ködös hajnalban haza érkezett a kaszinóból, hol minden pénzét elvitte a ferbli, — ledobta magát pamlagára és miután néhány másodpercig bámulta a levegőt, hangosan felkiáltott:

— Eh! smarn! agyonlövöm magam? Ez a legokosabb, amit tehetek!

S fogta magát, előkereste az íróasztala fiókjából a revolvert. Amíg kutatót utána, addig is morfondírozott: — Az apámtól pénz nem kapok, már a múltkor kijelentette; pedig az öreg nem lehet kapacitálni. Igaz, ott volna még Dani bácsi, de ő meg csak úgy nyitná meg erszényét, ha elvenném a lányát, azt a macskát! — Nem! Inkább agyonlövöm magam, még sem házasodom kényszerből.

Hanem mikor belenézett a revolver hideg, fekete csövébe, hol a halál lakik, mégis megdöngölte a dolgot; elhatározta, hogy alszik rá egyet.

Másnap aztán fényesen kikétfelkvedve beállított az ezredeshez és kért kétheti szabadságot. Harmadnap pedig ott ült a budapest-kolozsvári gyorsvonaton, mely Dani bácsiékhoz vitte. Igaz, hogy Kolozsvártól még

vicinálison, onnét meg még kocsin is kellett menni néhány órát, mire odaért az oláh havasok aljába, hol Dani bácsi birtoka volt, de legalább ez alatt az idő alatt elgondolkozhatott rajta, hogy nem csuda, ha az öreg olyan gazdag, mikor ebben az Isten háta mögé dugott fészekben még akarva sem tudná a pénzét elkölteni; meg a lánya is azért érte meg otthon a huszonnégy évet, mert hogyan is találának ide a kérők!

Hanem mikor a kastély előtt leugrott a kocsiról, meglepetve nézett körül. Csupa modern kényelem volt az, amit mindenfelé látott. Hát még fent a szobákban! Azt hitte, hogy Pesten van valamelyik divatos lakásban.

Dani bácsi hangos örömmel fogadta, azt sem tudta, hova ültesse. Alighogy helyet foglalt, belép a leány. Hanem most várt még csak az igazi meglepetés Szinegh Sándorra. Éppen tíz éve nem látta Margitot, ki akkor még tizenéves tacskó leány volt. Most meg egy gyönyörű hajadon állt előtte. Hát meg mikor dallamos hangján megszólalt: — Rég nem láttuk, Sándor, Isten hozta hozzánk. — Sándor csak nézte, nézte és még akkor is bámult utána, mikor az apja elküldte ezekkel a szavakkal: — Eredj, báránykám, nézz valami harapnivaló után, ne maradjon éhes a vendégünk.

Az öreg észrevette a huszár bámulatát és elégtelen mosolyogva kérde tőle: — Ugy-e, szép lány lett a kis Margit. — S nem is

várt feleletet, csak fűzte a szót tovább: — Jönnék is ám a kérők sorba, de Isten tudja, nem akar férjhez menni, én meg nem erőltetem, jó helye van itthon is.

Mikor este Szinegh Sándor a szobájába vonult, elégedetten konstata, hogy a két hét ilyen kedves, barátságos helyen és szép lány körében kellemesen fog elrepülni. De még arra is gondolt, hogy mégsem lenne az olyan nagyon kényszerházasság, ha ő Margitot el találná venni. De hisz nem akar ez a leány férjhez menni, amint az apja mondja; — gondolkozott tovább. — No, majd meglátjuk, hogy nem-e? ... Ezzel hajtotta álmra a fejét.

Hát bizony nem azért huszár a huszár, hogy ne merjen ostromhoz fogni. Szinegh Sándor pedig a huszároknak is az eleje közül való volt, azért sikertült neki megnyerni Margit szívet az ott töltött napokban. Igaz ugyan, hogy a maga szívet meg elvesztette. De nem baj! Arra való az.

Mikor azután az elutazása előtt két nappal elébe állott Dani bácsinak azzal a kéréssel, hogy adja neki Margit kezét, az öreg csak mosolygott jóakarólag és azt felelte: — Én öcsém nem határozok, mert Margit az első fórumon ebben a dologban. — A másik pillanatban már odarepült nyakába a leánya, ki a mellékszobában várt a feleletre és pirulva, mosolyogva mondta: — Én már határoztam, édes jó apám.

A kisiparért.

A kormány nemsokára befejezi a kisipar regenerálását célzó új ipartörvényben való munkálatait. Ez hivatva lesz a lejtőn egyre jobban haladó kisiparos osztályt e szomorú útjában megállítani.

Valóban az öngyilkossághoz hasonló iparpolitikát folytattak az előző kormányok. Évek hosszú sora óta hangoztatták, hogy a mai ipartörvény nem védi meg a kisiparost a szabad versenyben, de aztán nem tettek érte semmit. A szabad iparüzés folytán elszaporodtak a kontárok és szaporodtak a proletárok. Az állam egymásután segítette a nagy iparvállalatokat, a kisiparért a kis újat sem mozdította meg. A nagyipar azután a rendelkezésére álló hatalmas tőkével egyszerűen fojtogatni kezdte a kisipart, mely kínosan vergődött, mint a pók hálójába került dög.

A kisipar védelmére mindenesetre szabályozni fogja a törvény a képesítés kérdését. Ezt gyakorlati vizsgákhoz köti s így elérhető lesz az, hogy valaki csak pár évi inaskodás után ne lehessen mester.

A kisipar érdekében legfontosabb kérdések egyike az ipari szakoktatás és az inasiskolák újból való szervezése, azok fejlesztése és szaporítása.

A nyugat iparúzó államaiban fejlett értelmi színvonalon álló iparos elem él. A nagy versenyben az tudja helyét biztosan megállni, akinek megvan hozzá a műveltség ismeretei. Ezért nagy horderejű dolog az iparos inasok képzése. Az a korszak, hogy írni-olvasni tudással és az elemi számvetéssel lehessen boldogulnia egy kisiparosnak, elmúlt. Minél műveltebb az iparos, minél szakképzettebb, annál inkább felkeresi a közönség, mert a vele való érintkezés könnyűvé lesz és kellemessé. Az iparosok izlésének, tudásának megannyi előfeltétele az általános műveltség, legyen az iparosnak szakmájában áttekintése, tudjon haladni a korrallal és boldogulni fog.

Nem csekélyebb következménye lesz az új törvénynek az ipartestületek autonomiájának

— És mit határozott az én Margitom? — kérdi tőle kíváncsian az öreg.

— Azt, hogy feleségül megyek Sándorhoz, mert szeretem és ő is szeret engem, — volt a felelet.

Erre azután mit volt egyebet válaszolnia Dénes bácsinak, mint azt, hogy:

— Aztán megbecsülöm a báránymat, hé-kás! mert másképpen leütöm a derekadat.

Hanem azért ott ragyogtak az örömkönyvek jóságos szemében.

És kérem szépen, szineghváraljai Szinegh Sándor cs. és kir. kamarás, huszárfőhadnagy úr mégis csak megházasodott kényszerből, — csak hogy a szerelem kényszerítette most már...

Németh Böske.

szélesítése is, melyeket a munkaközvetítéstől felszabadít az új törvény.

Végül a törvény a munkaadók és munkások közli viták elintézését és a sztrájkok megelőzését a választott bíróságok gyors működésével óhajtja ellensúlyozni.

A magyarországi kivándorlás.

Az egyesült államok kivándorlási bizottsága (Kivándorlási bizottság) európai körútjában Magyarországra is eljött, tanulmányozni azt a kérdést, hogy a magyarországi kivándorlást nem istápolják-e a hatóságok s nincs e tudomása a kormánynak róla, hogy közegei mesterségesen uton elősegítik a kivándorlást, mert másképpen el sem képzelhető, hogy egy esztendő alatt 310 ezer munkaképes, kenyérkereső egyén vándoroljon idegen világgrészebe munkát keresni, ahol már amugy is mintegy 100 ezer magyar állampolgár jár-kél munka nélkül, s veszélyeztetni az existenciáját a többi, már évek előtt kivándorolt magyar munkásoknak.

Mi csak örvendeni tudunk az amerikai kiküldöttek megjelenésének, de kénytelenek vagyunk rámutatni arra, hogy nem jó helyen járnak a kérdést tanulmányozni, mert nem a főváros területe az a hely, ahonnan az a haromszáz ezer egyén kivándorolt.

A vidéket kellett volna előbb bejárniok, s akkor meggyőződtek volna arról, hogy tulajdonképpen mi az oka a magyarországi kivándorlásnak.

Akkor meggyőződtek volna arról, s elre-férálhatták volna a belügyminiszter úrnak is, hogy a megélhetési kényszer csak kevés esetben csábítja az embereket Amerikába, hanem az a néhány száz ügynök idézi elő Magyarországon a kivándorlást, akiket, Messler, Falk és még néhány német és holland cég küld be az országba és azok a gar magyar állampolgárok, akik az ügynöki honorárium elnyeréséért veszik rá az embereket az ország elhagyására, mindenféle hazug, aljas mesék feltalálásával, hogy minél könnyebben jussanak az olyan vérdíjhoz, amely sok ezer ember anyagi és erkölcsi züllésének volt kiútforrása.

A magyarországi kivándorlás okát nagyon könnyű osztályozni és pedig:

Vannak olyanok, akiket a megélhetési kényszer hajtat Amerikába. Ezeknek a száma elenyészően csekély.

Nagy számmal vannak olyanok, akik a katonai szolgálati kötelezettség elől menekülnek.

Vannak, akik azért vándorolnak ki, mert itthon földhöz nem tudnak jutni s egyedüli vágyuk annyit szerezni, hogy néhány hold földet vehessenek.

A legnagyobb része a kivándorlóknak azok sorából kerül ki, akiknek itthon is van már pár ezer korona értékű vagyonuk, de még többre vágyanak, itthon azonban szegénylik magukat, hogy alárendeltebb munkát vállaljanak. Ezek azok, akiket a meggazdagodási vágy, a kapzsiság visz Amerikába. Ez képezi a kivándorlóknak legnagyobb számát, amely az egész kivándorlásnak 60-át teszi ki.

Igy általánosságban beszélve a kivándorlásról, nem is tűnik fel olyan megdöbbentően veszedelmesnek, mintha nézzük az 1906-iki év kivándorlását számokban feltüntetve. Különösen ha a fajmagyar vidékeket vesszük

figyelembe, itt a vérvesztés megdöbbentő arányokat tüntet föl. A radikális intézkedések megtétele ugyancsak sürgős.

Az 1906-iki év kivándorlása kerek számban 310 ezer lelket számlált (csak az útlevelel kivándorolt egyének vannak felvéve) az 1905-iki év 196.684 kivándorlójával szemben, tehát 113.316 főnyi emelkedést tüntetve ki.

Ebből felnőtt volt 298.700, tizenhat éven aluli gyermek 11.300.

A felnőttek közül volt férfi 251.760, asszony és leány 46.940. A férfiak közül volt és pedig 16—19 évig 16.576, 19—24 évig 57.853, 24—35 évig 43.196, 35—45 évig 109.345, míg 45 éven felül 24.790, összesen 251.760 kivándorló.

A 251.760 férfi kivándorló közül tisztán magyar anyanyelvű volt 164.850, míg más más anyanyelvűekre, nemzetiségiakra esik 86.910. A 164.850 magyar anyanyelvű kivándorlóból egymagára a legmegbízhatóbb dunántúli magyarságra esik 61.390 lélek, a fennmaradó 103.460 magyar kivándorló pedig szétoszlik az ország többi megyéire. Ha már most figyelembe vesszük még azt is, hogy éppen a Dunántulon divik leginkább az egy gyermekrendszer, úgy teljesen jogos, sőt több, mulaszthatatlan kötelesség, hogy a magyarság érdekében a belügyminiszter úrtól sürgős intézkedések megtételét követeljük, amíg nem egészen késő, amíg nem kárba veszett a védekezés.

Ha pedig az 1907-iki év első hat hónapjának kivándorlási statisztikáját vesszük figyelembe, akkor arra az eredményre jutunk fejtegetésünkkel, hogy Magyarországon a kivándorlási láz valóságos járvánnyá fejlődött.

Kivándoroltak ugyanis Magyarországból az 1907. évben:

Január hóban 31.654.

Február hóban 27.897.

Március hóban 31.917.

Április hóban 25.663.

Május hóban 29.853.

Július hóban 26.576.

Összesen: 177.542. egyén.

Ebből volt férfi 151.376, asszony, leány és gyermek 26.166.

A férfi kivándorlók közül volt 16—19 éves 16.890, 20—25 éves 37.325., 25—35 éves 45.910, 35—45 éves 29.540, 45 éven felül 23.711, összesen 151.376.

Ebből volt magyar 103.309, különféle nemzetiségű 48.069. Pedig semmivel sem indokolt 1907-iki év kivándorlásának emelkedése, amidőn idehaza Magyarországon a mezőgazdasági munkások bére mintegy 35% emelkedést mutat, holott Amerikában a munkabérek 25—33%-ig csökkentek és a munkások számát is úgy a gyári, mint az ipari vállalatoknál leszállították s különösen sok magyar munkást a szolgálatból elbocsátottak.

Az ország bizottsága érdekében is sürgős intézkedésekre van szükség, mert a hadkötelesek fiatalosága közül éppen a legegészségesebb anyag vándorolt ki és érezhető volt ennek hatása a legutolsó sorozásoknál, amikor alig tudták a szükséges létszámot elérni, azt is csak úgy, hogy már fegyverfogásra alkalmatlan egyéneket is kénytelenek voltak besorozni, hogy a kicserélésre szükséges mennyiséget előteremtteni tudják.

A munkaskéz hiánya tehát azért érezhető olyan nagyon, különösen a magyar vidékeken, mert éppen a java munkaerőben levő egyének vették kezükbe a vándorbotot, sok helyütt itt hagyva családjukat a legnagyobb

Az első dunántúli gőz- műfestő- vegyitisztító és pliszérozógyár főkelepe Vadász Adolf divatárú kereskedőnél

S ü m e g e n .

Elfogadok a cég részére e szakmába vágó legkényesebb ruhaneműek vegyileg való tisztítását, foltok és pecsétek eltávolítását, valamint bármily ruhaneműeknek gözzeltörténendő minden színre való megfestését.

A ruhaneműk festésénél az elfejtés felesleges.

nyomorban, a községbeli embertársaik jó szívére bízva családtagjaikat.

És hogy Amerikában sincsen olyan rózsásan jó dolguk a magyaroknak, mint évekkor előbb, az is bizonyítja, hogy a magyar vidékekre Amerikából beérkező pénzek összege 26 millió koronával kevesebb, mint a tavalyi év hasonló időszakában.

A visszavándorlásra is nagyobb az Amerikában élő magyarság körében a hajlandóság, mint máskor, azonban a szegényérzet tartja őket vissza, hogy minden nélkül jöjjenek haza, soknak az anyagi eszközök sem állanak rendelkezésére s itt ismét csak a kormányhatalomnak kellene közbeiegni, hogy a visszavándorlást elősegítse minél sürgetőbbben, amíg néhány ezer magyar embert az éhenhalástól is meg lehet menteni és itthon még munkára is fel lehet őket használni. A visszatelepítés módjaira a kormánynak konkrét célravezető javaslattal kell előállni, amelynek keresztülvitelét a kormánynak sürgős teendői közé kell besorolni, ha a kívánt eredményt elérni akarják.

Üszkösödni készülő sebet csak gyors operációval lehet meggyógyítani. A seb már évek óta metelyezi a magyar munkásnépet: a vérbe ment át, tehát sürgős és gyors gyógyítást kíván.

K. Ö.

H I R E K .

— **Személyi hir.** *Burgján* Adár és *Pogány* Lajos országgyűlési képviselők, továbbá *Asbóth* Jenő ismert sportember mint *Eitner* Zsigmond orsz. gyűlési képviselőnk vendégei tegnap Sümegre érkeztek s résztvettek a vadásztársulat által rendezett vadászon.

— **Hivatalba.** *Sólyomy* Tivadar főszolgabíró szabadságideje letelvé, hivatala vezetését átvette.

— **Jubileum.** Nagykanizsán nov. 4-én megható ünnep keretében ülték meg a város főjegyzőjének, *Lengyel* Lajosnak 25 éves jubileumát. A közgyűlés *Lengyel* érdemeit jegyzőkönyvében megörökítette, arcképét a tanácsterem számára megfesteti s az ottani főgimnáziumban nagykanizsai tisztviselők gyermekei számára 2500 koronás alapítványt tesz.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bánfi* Alajost a sümegi elemi népiskola igazgatásával megbízta.

— **Szerkesztőváltás.** A Csáktornyan megjelenő *Muraköz* szerkesztését *Zrinyi* Károly, a tanítóképző új igazgatója vette át. Csáktornya a magyarság egyik őrhelye s a magyar nyelv terjesztésének a Muraközben kiinduló pontja. Fontos hivatás vár tehát ottani lapitársunkra. *Zrinyi* Károly egyénisége teljes biztosíték arra, hogy lapitársunk ezt a fontos missziót becsülettel szolgálja.

— **Üdvözlés.** A *Tulipán* szövetség—magyar védőegyesület háziipari szakosztálya Budapestén *Baththyány* Lajosné grófné elnöklété alatt gyűlést tartott, ezen örövendve vette tudomásul, hogy a sümegi fiók háziipari tanfolyamot rendezett s a főkegyesület melegen üdvözölte.

— **Eljegyzés.** *Glass* Lipót budapesti üvegfestő eljegyezte *Apfel* Jankát Szombathegyről.

— **Eskü.** A sümegi állami elemi népiskola tanítótestülete a beteg *Hajós* István kivételével folyó hó 6-án tette le *Zalaegerszegen* *Ruzsicska* Kálmán dr. kir. tanácsos tanfelügyelő előtt a hivatalos esküt. Utána a tanfelügyelő avval a meleg közvetlenséggel, amely minden beszédét jellemzi, lelkes szavakat intézett a tanítókhöz, különösen lelkükre kötve, hogy a szintizta magyar városban égő szeretettel s buzgalommal szolgálják a magyar állameszme ügyét. Az éljenzéssel fogadott szép beszédre *Bánfi* Alajos választott köszönő szavakkal, biztosítva a tanfelügyelőt s hivatalársait, hogy a sümegi tanítótestület törhetetlen buzgósággal dolgozik ezután is nemes és magasztos feladatain.

— **Magyar név.** *Hirschler* József bodorfai illetőségű nagykanizsai lakos családi nevét *Hegedűsre* magyarosította.

— **A sümegi jótékony négyesület** választmánya november 3-án *Kellemen* Károlyné drné elnök vezetésével gyűlést tartott. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök mély fájdalommal emlékezett meg *Raile* Józsefné, *Kalcsics* Ivánné drné és *Veninger* Gyuláné tagok elhunytáról. A választmány jegyzőkönyvben örökítette meg részvételt nevezettek elhunytán. Ezután szétosztották a *Székely* Gusztáfné és az *Édeskúthy* alap kamatait s megállapították azoknak a szegényeknek névsorát, akik tél folyamán segédelmet kapnak. Elhatározta a választmány, hogy a kisdedovóban szokásos karácsonyfa-ünnepet az idén is megtartja s erre az egyesület pénztárából 20 koronát szavazott meg. Új tagul beléptek *Horváth* Terézia és *Popovics* Miklós. Végül *Darnay* Kajetánné mondott hálás köszönetet a meghatározott részvételt, amelyet boldogult férje elhunytakor az egyesület tanúsított.

— **Községi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete ma vasárnap fél 11-kor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyai: 1. Az állami elemi iskolai gondnokságra 7 tag választása. 2. A legelő rendtartás elkészítése. 3. A vallás- és közokt. minisztériumnak 101.778. számú rendelete a kisdedovó államosítása tárgyában. 4. Ugyanannak rendelete a tanulók által a tanítói orsz nyugdíjintézetbe fizetendő 30 filléres járulék biztosítása iránt. 5. *Vekler* Lajos kérvényének bemutatása. 6. Illetőségű ügyek tárgyalása. 7. Indítványok.

— **A vértanú emléke.** A Csány-szobor javára rendezendő hangverseny érdekében élénk értekezletet tartottak Keszthelyen az Amazon szálló termében. Az értekezlet elnöke, *Baththyány* József gróf országgyűlési képviselő neje meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket. Ismertette az összejevetel hazafias lelkesítő célját és a gyűlést megnyitotta. Az értekezletnek a következő műsort mutatták be, melyet egyhangúan elfogadtak: 1. A Keszthelyi Iparosok Dalkörének éneke. 2. *Svastics* Eugénia éneke. 3. *Somsich* Andor zongorajátéka. 4. *Svastics* Eugénia műenkesnö. 5. A Keszthelyi Ének- és Zenekedvelők előadása. 6. Előképek: A magyar aszszony *Gizella* királynétól a mai modern aszszonyig, felolvasás mellett. Irtá és felolvassa *Bezerédj* Lászlóné. Keszthely és a vidék előkelő és szép hölgyei közreműködésüket megígérték, úgy, hogy a nagy zalai vértanú szobrának javára teljes lesz a siker. A hangversenyt az Amazon-szálló termében tartják.

— **A csabrendeki iskola épülete.** Lapunk múlt számában megjelent *A csabrendeki áll. iskola épülete* című hírünkre a következő sorokat kaptuk: Igaz ugyan, hogy ma már a környékbeli apró községek felekezeti iskolaépületei is lefőzik Csabrendeket iskolaépület dolgában, de ez a 30 éves állapot Csabrendeken maig sem szűnt meg, mert a községi képviselőtestület elhatározta, hogy semmit sem határoz, azaz a 30 évhez hűen mégis elhatározta, hogy majd akkor határoz, ha az állam megveszi a Chernel-féle birtokot. Mi bizony nem lettünk gazdagabbak rendes iskolaépülettel s a lap nem lett szegényebb egy-egy vezércikk témával, mert a múlt évben felállított óvó bérhelyiségének mizerábilis állapota csak gyarapíthatja azokat a cikkeket, amelyek az iskolaépület ügyében eddig is megjelentek.

— **Vasuti vendéglő Tapolcán.** A tapolcai vasuti vendéglő ütött-kopott épület. A város tervbe vette, hogy modern vendéglőt építtet, mire a balatonvidéki vasút megépül.

— **Pályázat.** A vármegye alispánja az 1908. január 1-én föllállítandó balatonfüredi járásban 2000 K fizetés, 350 K lakáspénz és 600 K uti átalánnyal javadalmazandó járásorvosi és 1400 K fizetés és 300 K lakáspénzzel díjazandó járásirnokai állásra pályázatot hirdet. A kérvényeket december 7-ig kell benyújtani.

— **A tüdővész pusztítása.** A belügyminiszter jelentése szerint 1904-ben Magyarországon tüdővészben elhalt 77.923 egyén.

A magyar birodalomban 1906 július havában gümőkórban elhalt 4678 egyén. Ebből a Dunántúlra esik: *Baranya* megye 72, *Pécs* városa 10, *Fejér* megye 53, *Székesfehérvár* városa 20, *Győr* megye 27, *Győr* városa 19, *Komárom* megye 45, *Komárom* városa 10, *Moson* megye 29, *Somogy* megye 91, *Sopron* megye 62, *Sopron* városa 15, *Tolna* megye 73, *Vas* megye 126, *Veszprém* megye 65, *Zalamegye* 123, összesen: 840.

— **Szeszfőző tanfolyam.** A kassai gazdasági akadémia 10 hétre terjedő szeszfőző tanfolyamot rendez. Ez 1908 február 1-től április 15-ig tart. Célja mezőgazdasági szeszgyár számára gyakorlatilag és elméletileg jártas vezetőket képezni. A tanfolyamra azokat veszik föl, akik életük 18. évét betöltötték s hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy egy szeszfőző edényben mint gyakorlók valamely szeszgyárban alkalmazva voltak s gyakorlati jártaságukat vizsgával igazolják. Főlvételi vizsgával kell igazolni, hogy a magyar nyelvben jártasak, írni, olvasni és számolni tudnak. Főlvesszük a gazdasági akadémia és gazdasági intézetek végzett hallgatóit is. A tanfolyamra 25 jelentkezőt vesznek föl. A tanfolyam díja 44 K, laboratóriumi díj 10 K, A résztvevők ételmezeztükről és lakásukról maguk tartoznak gondoskodni. Jelentkezni 1908 január 20-ig lehet.

— **Állami faiskolák eladó csemetéi.** Az állami faiskolákban, tanintézetekben félmilliót meghaladó gazdasági és diszfa, cserje, gyümölcsoltvány van készletben eladás céljaira. Egy-egy megrendelőnek 1000 darabnál többet nem adnak és a kedvezményes áron való kiosztásért a földmívelési minisztériumhoz kell folyamodni. A tényleges szállítási és csomagolási költséget azonban mindenkor a folyamodó tartozik viselni. Lelkészek, tanítók, jegyzők, állami tisztviselők, földmivesgazdák fél, sőt esetleg kedvezményes árban is kaphatják a fákat és csemetéket. Magcsömeték és vadcsömetéket — amíg a készlet tart — kivételesen díj nélkül is adnak, de csak oly községi faiskolák számára, melyek megfelelő talajjal fekvéssel, kerítéssel, kuttal és felszereléssel vannak ellátva, kezelőjüknek kellő szakismerete van. A községi faiskolák számára igényelt csemetékért legkésőbb 1908 január 1-ig kell beadni a kérvényeket.

— **Intézkedések a takarmányhiány enyhítésére.** A hosszantartó őszi szárazság egyik hátrányos következménye gyanánt az ország számos vidéken máris érezhető takarmányhiány mutatkozik. Ezen a bajon enyhítendő, a földmívelésügyi miniszter az összes kincstári lombérdőben a takarmányozási célra szolgáló lomb-szedést, valamint az alom-szedést díjtalanul megengedte. Nemkülönbön felhatalmazta az illetékes hatóságokat, hogy a törvényhatósági stb. erdőben hasonló engedélyeket adhassanak. Ugy halljuk, hogy a földmívelésügyi miniszter példáját számos magánbirtokos is követni fogja. Ezenkívül még aziránt is intézkedett a miniszter, hogy országszerte összeírassék és jegyzékbe foglalva annak idején közéletesség, hogy hol, kinél, mennyi és miféle eladó takarmány van készletben.

— **Tűzeset.** Folyó hó 7-én délelőtt fél 9-kor *Ruzsics* József helybeli lakos pajtája kigyulladt, minek következtében lakóháza, istállója és pajtája tetőzete, takarmány és gazdasági eszközök összesen 900 K kárértékben elégett. A tűzet abban a házban lakó *Horvát* Mihálynak Károly nevű 4 éves fia idézte elő. A házban senki sem volt otthon. A kis fiú 3 társával a pajtába ment játszani. Hogy megmelegedjenek, a szobából gyujtót hozott ki és az ott összehalmozott szalmát meggyújtotta. Midőn látták, hogy a tűz tovább terjed, elfutottak. Mire a házbeliek észrevették, az egész ház lángokban állott. A szülők ellen megindították az eljárást.

— **Még a só is!** A szertelen drágaság, amely minden téren lábrakapott bizony megrehezíti az életet. Különösen a szegény ember életét. Most féltő, hogy az élet viszonyait még majd a só hiánya is megkeseríti.

Taval karácsony táján sok helyütt elfogyott a só. Szinte zsugoriskodni kellett ezzel a nélkülözhetetlen fűszerrel. Steiner Simon, a helybeli nagy lőzsde tulajdonosa, eleve iparkodott ezt a hiányt elhárítani s rendelt négy kocsi sót. Azt felelték vissza, hogy kocsik hiánya miatt, mert sókészlet elég van, a rendelést nem küldhetik. Ausztriában pedig 20.000 vagon vesztegel kint. A német nem küldi haza, hogy avval is bajt, kárt, kellemtelenséget okozzon a magyarnak. Jó testvér is az, e. m. a f.

— **A talicska.** Sümegen november 4-én este a Kisfaludy szálló kávéháza előtt, éppen a gyalogjáró kello közepén ott felejtettek egy talicskát. A kaszinó egyik tagja hazatérőben a sötét utcában nekiment a talicska kerekének, ebbe erősen beleütötte a térdét, mire elesett. Esés közben súlyosan megsértette az alsó lábszárát és fölhasította egyik ujját is. Nagyot káromkodott, majd valahogyan föltápáskodott és sántikálva ment haza. De a megütött térdekalácsa és lábszára most is fáj. A talicskát az Anti felejtette ott. Az Anti meg a Pali! Valóságos kikiáltói annak a nagy rendetlenségnek és tarátaságnak, amelyik ezt a szállót jellemzi. Néhány éve ilyen kint felejtett talicskának már volt áldozata. Kicsiny hujja, hogy az eset nem ismétlődött most a Kisfaludy szálló előtt is. A szerencsétlenségért pedig a gazda felelős. Akkor azután sok pénzbe kerül az — Anti.

— **Árieszállítás.** A mult számunkban közöli fölhasználásnak volt valamelyes haszna. Mint értesülünk, a hús árát 8, a petroleum árát pedig 4 fillérrel szállították. Ilyen mindennapi cikkekben ez is lényeges.

— **A kéményseprők szervezkedése.** Zala, Vas és Somogy megye kéményseprő munkásainak küldöttei a napokban tartottak értekezletet Nagykanizsán a Slujtnervendéglőben. Az értekezlet kimondta, hogy a három megye kéményseprő munkásai szervezkedni fognak, azonban a nemzetközi szocialistákkal semmi közösséget nem vállalnak és szervezkedésük a legtisztább hazafias alapon fog megtörténni. Végül elhatározták, hogy a szervezet alapszabályait kidolgozzák és azokat jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjesztik.

— **Szárazság.** Nagy a szárazság. Öreg emberek sem emlékeznek ilyen száraz ősze. A nagy szárazság igen veszedelmes gazdáinkra. Sümegen a kutak is érzik, hogy szinte hónapok óta nem volt eső. Ha így marad az időjárás, még ivóvizben is szűkölködnünk kell.

— **Hivatalos irály.** Egyik nagykanizsai hatóságához címzett beadvány mellé a következő orvosi bizonyítvány van csatolva:

Bizonyítvány arról, hogy Cs. A. helybeli lakos Gyula nevű fiát a mai napon orvosilag tüzetesen megvizsgáltam s ez alkalommal azt tapasztaltam, hogy általam még csecsemő korától ismert egyénnel angolkóros alapon keletkezett nagyfokú vízfeje még ma is fennáll. Bántalma folyományaként elmebajos. Dr. X. orvos.

— **A vörösbors hordó szintelenítése.** A vörösbors festő anyagát úgy vonhatjuk ki a hordóból, ha a hordót 5 százalékos szódaoldattal kiforrázzuk és es arra vigyázzunk, hogy a boroshordó belsejének minden részét jó sokáig érje a szódaoldat. Persze csak akkor vezet eredményre az eljárás, ha nem sokáig volt vörösbors a hordóban.

— **Egy fiatal leány öngyilkossága.** Reménytelen volt a 21 éves Ehrlich Irénnek a szerelme. Akihez vonzalma fűzte, nem adott neki cserébe olyan önzetlen, melegen érző lelket. Halálra szánta tehát magát sötét gondolatában. Folyó hó 5-én elutazott onnan hazulról. Kanizsáról, hogy gondolatát végrehajtsa. Gelsen leszállt a vonatról, ott bevárta a Bécs felől érkező személyvonatot. Ez alá dobta magát. A vonat ki is oltotta a hűen szerető szív életét.

— **A felesége sirján agyonlőtte magát.** Megható dráma játszódott le a zalaegerszegi izr. temetőben. Teleki Jenő pápai

kereskedő nejének a zalaegerszegi temetőben levő sirján agyonlőtte magát. Teleki Jenő nemrég nősült Zalaegerszegről. Ifjú feleségét a rajongásik szerette. A fiatal asszony pár hónapja rokonsági látogatására ment, itt meghült és rövid idő múlva meghalt. Halála rettenetesen hatott férjére. Végképpen elkeseredett, munkakedvét elvesztette és azóta állandóan az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. Október 30-án reggel 9 óra táján kiment a temetőbe, hogy a felesége sirját meglátogassa. Ott esőernyőjét a földbe szúrta, cillinderjét ráhelyezte, fekete selyem sapkát vett elő, ezt fejére huzta, leült a sirra és sirni kezdett. Sokáig ült ebben a helyzetben. Nemsokára lövés zaja hallatszott, a temetőr a lövés irányában sietett s ott találta Telekit neje sirján fekvő. Jobb halántékából patakzott a vér. Nyomban a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett az esetről. Telekit súlyos sérülésével a köz-kórházba szállították, hol még aznap meghalt, anélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna. Az öngyilkosság híre hamar elterjedt a városban és mély megdöbbenést keltett. A pápai rendőrséget táviratban értesítették. A szerencsétlen ember holttestét november 1-én temették el igen nagy részvétellel.

— **Öngyilkosok.** Zalaegerszegen f. hó 7-én reggel Székér Vendel vármegyei szolga örülési rohamában a vármegyeház padlásáról a lépcsőházba leugrott és súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba, hol még az nap meghalt. — A Szentmihályhoz tartozó Sárhegyen egyedül lakott öz. Hujber Györgyné 56 éves asszony. E hó 6-án Hujberné egyik szomszédjának felünyt, hogy már napok óta nem látta az asszonyt. A dolog gyanusnak tűnő fel neki, átment Hujbernéhez, hol a lakás ajtaját nyitva találta. A szobába lépve azonban borzalmas látvány tárult elébe. A szoba padlója, a fal, a butor csupa vér. Hujberné maga pedig nagy vértócsában feküdt a földön. Az illető rögtön jelentette az esetet az elüljáróságnak. A helyszínen megjelent orvos Hujberné eszméletlenül ugyan, de még életben találta, de pár óra múlva meghalt. A megjelent orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy Hujberné öngyilkossági szándékból előbb felvágta az ereit, majd pedig gyújtóoldatot ivott.

— **A puska.** Ez a gyilkoló portéka már sok-sok embernek az életfonalát kettészakította. November 3-án két bazitai fiatalember: Császár Zsigmond és Urvald Gyula nagy unalmukban puskát kerítettek és vadászni indultak. Persze, csak úgy dugva, a tilosban akartak vadászni. Urvald Gyula vitte a bestiális szerszámot. A löbbit már ugys tudják, a puskát nem jól fogta. A kezelést nem értette. A puska elsült. Császár Zsigának az állat és torkát ronccsá szaggatta a töltés. A fiatalembert a zalaegerszegi kórházba szállították. Rövid haláltusa után itt kiszenvedett.

— **Elégett ember.** Rettenetes halállal mult ki Bali József, az Elek-féle újnapi mezőgazdasági szeszgyár munkása. Bali egy hat literes kannából petróleumot akart önteni egy égő mécsbe, közben azonban a kannában levő petróleum tüzet fogott, amitől a szerencsétlen ember is meggyulladt. Súlyos égési sebekkel a nagykanizsai köz-kórházba szállították, ahol meghalt.

— **Alkalmi vétel.** Két divatos magastámlájú faragott ágy, hozzá 2 db márványlapos díszes éjjeli szekrény, olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Eladó ház.** A mihályiai uccában az állomáshoz közel egy jó, 10 évre adómentes lakóház melléképületekkel, az udvarban jó kúttal, 3631 négyszögöl kerítél, mely bármi nagyobb beraktározási tüzletnek alkalmas, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebet Lázár Gergely tulajdonosnál, Sümegen.

— **Szalón fűtő-szén, legjobb minőségű,** bármely mennyiségben kapható Darnay Kálmán kereskedésében Sümegen.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

legjobb erősítőszere.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Kisasszony, hová oly sietve?

Mi olyan sürgős? — Ah, a nagyságosasszony az éjjeli expresszrel visszajött és úgy meg van hűlve, hogy szólni sem tud. Azért kell most éj közepén nekem Fay-féle Sodener Mineral-Pastilláért a gyógy-szertárba szaladni, amitől reggelre ismét egészséges lesz. A Fay-féle Sodener ütközben elfogyott neki s ő elfelejtett újat venni. Különben nem hűthette volna meg magát. Kérek tehát gyorsan 3 dobozzal.

— A Fay-féle Sodener ára dobozonkint 1.25 K és minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Füügnyökség

Magyarország és Ausztriára:

W. Th. Guntzert, Wien, XII., Belghoferstrasse 6.

Szükségeiteket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács- és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő. Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

GRÜNFELD J. úri szabó tüzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

Porcellán

servicek, edények, dísz-
tárgyak, mosdókészle-
tek, kávéházi és ma-
gánhasználatra, fehér
és színes kivitelben
legolcsóbban

Würzburger Jakabnál

Sümege, kaphatók.